

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/4/2024
Identifikačné číslo spisu:	5119010608
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5119010608.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci proti obvinenému Bc. S. D. pre pokračovací zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 17. decembra 2024 v Bratislave o dovolaní obvineného Bc. S. D. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 20. apríla 2023, sp. zn. 3To/10/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku bol rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/10/2023 z 20. apríla 2023

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku, § 322 ods. 3 Trestného poriadku, § 221 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, § 139 ods. 1 písm. f), ods. 2 Trestného zákona a § 127 ods. 6 Trestného zákona

v neprospech obvineného Bc. S. D..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/10/2023 z 20. apríla 2023, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Žiline prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku obvineného Bc. S. D., nar. X. H. XXXX v Ž., bytom J. X - M., Č. K., t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Bratislava neberie do väzby.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom z 20. septembra 2022, sp. zn. 29T/46/2019, uznal obvineného Bc. S. D. vinným zo zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 13. júla 2018 si na Farskom úrade v Obci F., okres Bytča, pod zámienkou vážnej choroby a následnej liečby jeho partnerky v Českej republike, požičal od kňaza uvedenej farnosti PaedDr. Mgr. Bc. R. G. finančnú hotovosť vo výške 500 eur s termínom vrátenia do 15. augusta 2018, následne 2. augusta 2018 si na Farskom úrade v Obci F., okres Bytča, požičal od PaedDr. Mgr. Bc. R. G. ďalšiu finančnú hotovosť vo výške 600 eur s prísľubom jej vrátenia do 7. augusta 2018, pričom pôžičku poškodenému napriek jeho viacerým urgenciám vrátil až 13. septembra 2021, peniaze minul pre osobné účely, nie na účel, na ktorý si ich požičiaval a finančné prostriedky od PaedDr. Mgr. Bc. R. G. vylákal napriek tomu, že vedel o jeho nepriaznivom zdravotnom stave vyžadujúcom si onkologickú liečbu, čím sa tak na jeho úkor obohatil a spôsobil mu škodu v celkovej výške 1.100 eur.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. k), § 37 písm. m), § 38 ods. 2, § 42 ods. 1, § 41 ods. 2 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Okresný súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výrok o treste ktorý bol obvinenému uložený skorším rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica z 2. júla 2019, sp. zn. 1T/52/2019, právoplatným 7. júla 2020, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo 7. júla 2020, sp. zn. 2To/164/2019, za prečin zanedbanie povinnej výživy podľa § 207 ods. 2 Trestného zákona, a to trest odňatia slobody vo výmere 1 rok nepodmienečne, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Obvinený napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním, o ktorom Krajský súd v Žiline (ďalej tiež „krajský súd“) rozsudkom z 20. apríla 2023, sp. zn. 3To/10/2023, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvineného Bc. S. D. uznal vinným z pokračovacieho zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

- dňa 13. júla 2018 si na Farskom úrade v Obci F., okr. Bytča, pod zámienkou vážnej choroby a následnej liečby jeho partnerky v Českej republike, požičal od kňaza uvedenej farnosti PaedDr. Mgr. Bc. R. G. finančnú hotovosť vo výške 500 eur s termínom vrátenia do 15. augusta 2018, pričom pôžičku poškodenému napriek jeho viacerým urgenciám vrátil až 13. septembra 2021, peniaze minul pre osobné účely, nie na účel, na ktorý si ich požičiaval a finančné prostriedky od PaedDr. Mgr. Bc. R. G. vylákal napriek tomu, že vedel o jeho nepriaznivom zdravotnom stave vyžadujúcom si onkologickú liečbu, čím sa tak na jeho úkor obohatil a spôsobil mu škodu vo výške 500 eur,

- dňa 2. augusta 2018 si na Farskom úrade v Obci F., okr. Bytča, požičal od PaedDr. Mgr. Bc. R. G. ďalšiu finančnú hotovosť vo výške 600 eur s prísľubom jej vrátenia do 7. augusta 2018, pričom pôžičku poškodenému napriek jeho viacerým urgenciám vrátil až 13. septembra 2021, peniaze minul pre osobné účely, nie na účel, na ktorý si ich požičiaval a finančné prostriedky od PaedDr. Mgr. Bc. R. G. vylákal napriek tomu, že vedel o jeho nepriaznivom zdravotnom stave vyžadujúcom si onkologickú liečbu, čím sa tak na jeho úkor obohatil a spôsobil mu škodu vo výške 600 eur.

Za to mu krajský súd uložil podľa § 221 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2, § 36 písm. k), § 37 písm. m), § 42 ods. 1, § 41 ods. 2 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Krajský súd podľa § 42 ods. 2 zrušil výrok o treste ktorý bol obvinenému uložený skorším rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica z 2. júla 2019, sp. zn. 1T/52/2019, právoplatným 7. júla 2020, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo 7. júla 2020, sp. zn. 2To/164/2019, za prečin zanedbanie povinnej výživy podľa § 207 ods. 2 Trestného zákona, a to trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov nepodmienečne, ako aj všetky ďalšie

rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti rozsudku krajského súdu, ktoré bolo obvinenému doručené 6. júna 2023 a jeho obhajcovi 8. júna 2023, podal obvinený prostredníctvom zvoleného obhajcu 2. novembra 2023 dovolanie a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku poukázal na to, že počas konania navrhoval, aby súdy vykonali viaceré dôkazy (výsluch svedkyne H. F.Á. ku skutočnostiam jej zdravotného stavu; vyšetrovací pokus na mieste za účelom, či vôbec svedkovia H. a V. mohli počuť rozhovor medzi obvineným a poškodeným pred jeho bytom pri odovzdávaní peňazí), ktoré by svedčili v jeho prospech a malo by potenciál spochybniť dôkazy vykonané na návrh obžaloby. Súdy bez náležitého odôvodnenia odmietli vykonať ním navrhované dôkazy, čím podľa neho zmarili jeho právo na obhajobu. Namietal, že súdy v predmetnom konaní vykonali všetky dôkazy, ktoré navrhla obžaloba, avšak jeho dôkazy, ktoré ho mohli obvinenia zbaviť, resp. mohli jeho vinu zmierniť vykonané súdom neboli, čím podľa neho došlo k podstatnému zásahu do jeho práva na obhajobu a konaním oboch súdov došlo podľa obvineného k porušeniu procesných predpisov, predovšetkým v tých ustanoveniach, ktoré majú zaistiť obvinenému možnosť účinne sa hájiť a to najmä § 2 ods. 1, ods. 9, ods. 10, ods. 12, ods. 14 Trestného poriadku. Rovnako považoval za procesné pochybenie krajského súdu, keď nedostatočne zdôvodnil svoje rozhodnutie a v zásade ignoroval právnu argumentáciu uvedenú v písomných dôvodoch jeho odvolania podaným jeho obhajcom. Z uvedeného odôvodnenia odvolania je podľa obvineného úplne zrejmé, že nedošlo k spáchaniu trestného činu podvodu podľa § 221 Trestného zákona a ani jeho kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa ods. 3 písm. d) Trestného zákona a krajský súd sa nevysporiadal s právnou argumentáciou v jeho odvolaní a len odkopíroval rozhodnutie okresného súdu a teda svojim konaním, resp. nekonaním porušil zásadným spôsobom jeho právo na obhajobu.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený argumentoval, že obe napadnuté rozhodnutia v predmetnej veci sú založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu a bol odsúdený za skutky, ktoré nenapĺňovali všetky podstatné znaky skutkovej podstaty predmetného trestného činu, či už v základnej a ani kvalifikovanej skutkovej podstate, teda bol právoplatne odsúdený za konanie, za ktoré nie je možné vyvodíť trestnú zodpovednosť. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 7/2013, keďže podľa neho jednoznačne došlo k nesprávnej právnej kvalifikácii skutkov, tak ako to vyplýva z napadnutého rozhodnutia okresného a krajského súdu, nakoľko podľa oboch konajúcich súdov mal svojím konaním naplniť všetky znaky skutkovej podstaty zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 ods. 3 písm. d) Trestného zákona; pričom je pravdou, že si od poškodeného požičal peňažné prostriedky vo výške 500 eur a 600 eur z dôvodu, že jeho partnerka H. F. absolvovala liečbu, aby mohla otehotnieť, pričom mali dlh v súvislosti s jej liečbou. Dodal, že nikdy nemal v úmysle vylákať od poškodeného peniaze, ani ho uviesť do omylu, ani sa na jeho úkor obohatiť; avšak sa mu nepodarilo vrátiť pôžičku hneď po tom, ako ju poškodený žiadal späť. Poukázal na § 15 a § 221 ods. 1 Trestného zákona, na objektívnu a subjektívnu stránku predmetného trestného činu a na R 17/2003, a uviedol, že nie je možné posudzovať jeho konanie ako predmetný trestný čin, pretože absentujú základné znaky predmetnej skutkovej podstaty a to objektívna stránka - konanie a subjektívna stránka - zavinenie. Nesúhlasil so závermi súdov, že jeho správanie svedčí o úmysle peniaze od poškodeného vylákať, ale už ich nevrátiť späť. Jeho konania treba podľa neho nemohlo naplniť všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu podvodu tak, ako sa mu kladie za vinu. Zopakoval, že je pravdou, že si požičal od poškodeného ako jeho kamaráta peňažné prostriedky, avšak pritom ho nijako neuviedol do omylu. Ani omyl poškodeného nijako nevyužil za účelom získania obohatenia, či už svojho alebo niekoho iného tak, ako je to uvedené v skutkovej vete obžaloby a ani nemal vedomosť o zdravotnom stave poškodeného. Ďalej argumentoval, že od podvodu treba odlišovať neschopnosť dodržať zmluvný záväzok, poukázal na čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a na R 54/1967 a R 15/1969. Vyššie uvedeným konaním oboch súdov došlo podľa obvineného k porušeniu hmotnoprávných predpisov a to najmä v § 221 ods. 1 Trestného zákona, pretože oba súdy nesprávne aplikovali ustanovenie § 221 ods. 1 Trestného zákona. Poukázal na § 221

ods. 3 písm. d), § 139 ods. 1 písm. f), ods. 2 Trestného zákona a uviedol, že aby mohol byť obvinený stíhaný za zločin podľa § 221 ods. 3 písm. d) Trestného zákona musí byť splnená podmienka použitia osobitného kvalifikačného pojmu chránenej osoby spočívajúca v súvislosti spáchania činu s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby; taká súvislosť musí byť daná nielen objektívne, ale z hľadiska páchatel'a ja subjektívne. Uviedol, že ak by aj mal vedomosť o tom, že poškodený trpí ním udávanou chorobou, tak táto skutočnosť by nemala pre neho nijaký význam, ktorý by mu uľahčoval spáchanie trestného činu podľa § 221 Trestného zákona. Ako podľa obvineného vyplýva z dokazovania, úmysel požičať si finančné prostriedky od poškodeného ako jeho kamaráta a bývalého spolužiaka mal ešte predtým, ako sa s ním na fare v F. vôbec stretol, pričom kvôli tomu ho pred stretnutím telefonicky kontaktoval a dohodol si s ním stretnutie na fare za účelom požičania si peňazí. Nešlo o to, že by sa náhodne zastavil u cudzieho človeka a chcel od neho vylákať finančné prostriedky. O chorobe poškodeného sa od neho dozvedel až z emailovej komunikácie a telefonátu a to až niekoľko dní po tom, čo mu poskytol obe pôžičky. Podľa konajúcich súdov mal nadobudnúť vedomosť o jeho zdravotnom stave až pri návšteve poškodeného na fare. Ak by mal čo i len hypoteticky v úmysle spáchať trestný čin podvodu na poškodenom, tak by tento úmysel mal už predtým, ako ho vôbec kontaktoval (pred samotným stretnutím v Kotešovej) teda, ak by sa dozvedel o jeho zdravotnom stave tesne predtým, ako mu odovzdal peniaze, tak spáchanie trestného činu podľa § 221 Trestného zákona nemohlo mať súvislosť so zdravotným stavom poškodeného a nemohlo by sa na neho nazerať ako na chránenú osobu [§ 139 ods. 1 písm. 1) Trestného zákona] vo vzťahu ku kvalifikovanej skutkovej podstate. Obvinený poznamenal, že v zmysle § 139 ods. 2 Trestného zákona možno spáchanie trestného činu na chránenej osobe považovať za okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, len pri úmyselnom trestnom čine. Zároveň sa vyžaduje, aby páchatel vedel, že poškodený je chránenou osobou a aby túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodeného, umocnením účinku trestného činu voči poškodenému, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatel'a spáchať trestný čin. Je podľa obvineného potrebné, aby bol stav poškodeného (v určitej vecnej súvislosti) zároveň aj motivačným faktorom, ktorý založil alebo podporil vôľovú zložku (rozhodnutie páchatel'a, smerujúce k spáchaniu trestného činu). Podľa obvineného hypoteticky, aj keby svojim konaním naplnil všetky zákonné znaky základnej skutkovej podstaty trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona a zároveň by mal vedomosť o zdravotnom stave poškodeného, nemohla byť kvalifikačne použitá okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby podľa § 221 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, v zmysle ktorej podľa výroku o vine rozsudku krajského súdu čin spáchal voči chránenej osobe (osobe chorej) v zmysle § 139 ods. 1 písm. f). § 127 ods. 6 Trestného zákona. K použitiu tejto okolnosti došlo podľa obvineného v rozpore s ustanovením k § 139 ods. 2 Trestného zákona, pretože ak sa mal dopustiť trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, tak potom tento trestný čin nebol a ani nemohol byť spáchaný v súvislosti so zdravotným stavom poškodeného; táto okolnosť tak podľa obvineného nemohla mať žiaden vplyv na motiváciu spáchať trestný čin ani za predpokladu, že mal v úmysle spáchať trestný čin podvodu podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, teda nijako by mu pri spáchaní trestného činu nepomohla a ani by neovplyvnila priebeh tohto činu. Z formulácie skutkovej vety ani jedného napadnutého rozsudku však podľa obvineného nijako nevyplýva, že by spáchanie tohto činu bolo z jeho hľadiska subjektívne ovplyvnené súvislosťou s chorobou poškodeného. Kvalifikačným použitím ustanovenia § 221 ods. 3 písm. d) Trestného zákona v rozpore s ustanovením § 139 ods. 2 Trestného zákona bol teda porušený zákon v jeho neprospech, a to použitím prísnejšej trestnej sadzby. Tým je podľa obvineného splnený dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože rozhodnutie zásadne ovplyvnilo jeho postavenie ako obvineného tak, ako ju vyžaduje § 371 ods. 5 Trestného poriadku, pretože táto podmienka je vzhľadom na charakter dotknutých dovolacích dôvodov vždy splnená pri možnosti iného rozhodnutia o vine (uznanie alebo neuznanie viny zo spáchania trestného činu) alebo možnosti inej právnej kvalifikácie trestného činu. Dodal, že to isté platí aj pre základnú skutkovú podstatu trestného činu, za ktorý bol odsúdený. Zároveň poukázal na to, že táto okolnosť zakladajúca právne posúdenie v tzv. kvalifikovanej skutkovej podstate podľa § 221 ods. 3 písm. d) Trestného zákona nevyplýva z nijakých skutkových zistení napadnutých rozhodnutí, nie je vyjadrená v skutkových vetách výrokovej časti napadnutých rozsudkov, ani nie je nijako uvedená v ich odôvodneniach, čo podľa obvineného vyvoláva pochybnosti správnosti jej použitia. Teda oba sudy nesprávne právne posúdili jednak jeho konanie ako trestný čin podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, tak aj postavenie poškodeného ako

chránenej osoby podľa § 139 ods. 1 písm. f), § 127 ods. 6 Trestného zákona. Zdôraznil, že porušenie zákona v jeho neprospech vidí o. i. v absencii presnej formulácie okolnosti zakladajúcej posúdenie činu podľa § 221 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, teda okolnosti, že trestný čin mal spáchať na chránenej osobe. V zmysle vyššie uvedeného namietal, že by svojim konaním naplnil znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty, lebo skutok nemohol spáchať na chránenej osobe.

Podľa obvineného, vo všetkých štádiách trestného konania voči jeho osobe v predmetnej veci boli porušené ustanovenia Trestného poriadku ako aj Trestného zákona. Na základe vyššie uvedených skutočností žiadal, aby dovolací súd s prihliadnutím na všetky jeho doterajšie podania v predmetnej veci vyslovil porušenie zákona v § 139 ods. 2, § 221 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona a § 2 ods. 1, ods. 9, ods. 10, ods. 12, ods. 14 Trestného poriadku ako a iných ustanovení zákona a v zmysle § 386 Trestného poriadku zrušil rozsudok krajského súdu, taktiež zrušil rozsudok okresného súdu a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal okresnému súdu, aby predmetnú vec v potrebnom rozsahu a zákonným spôsobom znovu prerokoval.

Na záver obvinený poukázal na § 380 ods. 4 Trestného poriadku a navrhol, aby dovolací súd odložil výkon napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, t. j. odložil výkon trestu až do času rozhodnutia o dovolaní. Argumentoval, že bez ohľadu na skutočnosť, že popiera vinu na spáchaní trestného činu, tak ako sa mu kladie za vinu, uvedený postup je podľa neho nevyhnutný vzhľadom na skutočnosť, že jeho konanie nie je možné kvalifikovať ako trestný čin v zmysle hmotnoprávných predpisov, resp. nie je možné kvalifikovať hmotnoprávnym ustanovením § 221 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, pričom pri trestnom čine podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona, potom prichádza za určitých okolností do úvahy uloženie podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom v zmysle § 49 Trestného zákona. Podľa názoru obvineného trest odňatia slobody vo výmere 4 roky, ktorý mu bol uložený napadnutým rozhodnutím je likvidačný pre jeho osobu.

Prokurátorka príslušnej okresnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedla, že dovolacie dôvody dovolateľ založil na opakovaných obhajobných argumentoch použitých v konaní pred okresným súdom i v odvolacom konaní, ktoré si súdy neosvojili a vo svojich rozhodnutiach sa s nimi vysporiadali. Nakoľko v podanom dovolaní nie sú uvedené také nové skutočnosti, ktoré by neboli obhajobou uvádzané v konaní pred okresným súdom a pred odvolacím súdom, ktoré by zároveň viedli k záveru, že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu a napadnuté rozhodnutie súdu by bolo založené na nesprávnom posúdení zisteného skutku a na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, prokurátorka navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného odmietol z dôvodu uvedeného v § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že a dospel k záveru, že je možné o dovolaní rozhodnúť čiastočne v súlade s návrhom obvineného, pretože je zjavné, že boli splnené dôvody dovolania, a to podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a/alebo hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa

[primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

K jednotlivým dovolacím námietkam obvinenej potom najvyšší súd chronologicky uvádza nasledovné:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcich „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní, na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku, vyplýva z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je garantovaná v ďalších významných právnych dokumentoch, akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Porušenie práva na obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie, keďže nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu ale len porušenie tohto práva zásadným spôsobom. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného, a aby sa na tieto v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal, že súdy bez náležitého odôvodnenia odmietli vykonať ním navrhnuté dôkazy (výsluch svedkyne H. F. ku skutočnostiam jej zdravotného stavu; vyšetrovací pokus na mieste za účelom, či vôbec svedkovia H. a V. mohli počuť rozhovor medzi obvineným a poškodeným pred jeho bytom pri odovzdávaní peňazí). Vo vzťahu k tomu najvyšší súd poukazuje na argumentáciu okresného súdu, na ktorú poukázal aj krajský súd, ktorý odmietol vykonanie vyšetrovacieho pokusu z dôvodu, že výpovede svedkov (H. a V., pozn.) neboli žiadnymi spôsobom spochybnené. Pokiaľ ide o odmietnutie vypočúť Miroslavu Královú ako svedkyňu k okolnostiam asistovanej reprodukcie, okresný súd argumentoval, že sa týkal okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie; podľa slov obvineného bola liečba ukončená na konci roka 2017; výsluch navrhovanej osoby v postavení svedka by podľa okresného súdu, s čím sa rovnako stotožnil krajský súd, nemal žiadny vplyv na dôkaznú situáciu, keďže navrhovaná osoba nemala vypovedať ku skutku, ale k okolnostiam, ktoré viac ako o polroka predchádzali skutku. K tomu pre úplnosť možno dodať, že okresný súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov predložených obhajobu (č. l. 383 - 393), ktoré obsahovali faktúry vystavené v súvislosti s liečbou partnerky obvineného.

Žiada sa pripomenúť, že v zmysle platnej judikatúry je zásadným porušením práva na obhajobu najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania, ktoré smerujú k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (keď obvinený nemal obhajcu v prípade spadajúcom pod dôvod povinnej obhajoby, ak predmetné porušenie práva na obhajobu malo vplyv na priebeh alebo konečný výsledok trestného konania, tiež napr. vykonanie verejného zasadnutia o odvolaní bez prítomnosti obhajcu obvineného, hoci na to obvinený nedal súhlas a pod.). Právo na obhajobu je v zmysle dovolacieho dôvodu podľa písmena c) potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a jeho obsahom je, okrem iného, aj možnosť obvineného vznášať námietky proti prvostupňovému rozsudku na odvolacom súde.

Len samotná nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaných dôkazov nie je dôvod na podanie dovolania. Za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a rovnako ani nimi uskutočnené hodnotenie dôkazov. Inak povedané, za dovolací dôvod upravený pod písmenom c) nemožno považovať nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaného dokazovania, resp. jeho nespokojnosť s tým, že nebolo vyhovie jeho návrhu na vykonanie dokazovania, ak súd takýto postup dostatočne a vecne správne odôvodnil. Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci nie je totiž čo do rozsahu dokazovania viazaný návrhmi strán ani ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila. Rovnako v zmysle uvedeného súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu strany na doplnenie dokazovania. Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nepredstavuje zásadné porušenie práva na obhajobu. Iný než uvedený výklad by, napokon, viedol k tomu, že vykonané dôkazy by bolo nevyhnutné hodnotiť v prospech obvineného a súčasne by odporoval viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom vyplývajúcej zo zásady, že účelom dovolacieho konania (s výnimkou dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (rozhodnutia zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011 a 14/2015, uznesenie najvyššieho súdu z 1. decembra 2020, sp. zn. 6 Tdo 65/2019, uznesenie najvyššieho súdu z 22. novembra 2012, sp. zn. 5 Tdo 71/2012).

Je potrebné taktiež zdôrazniť, že trestné konanie sa posudzuje komplexne ako jeden celok a nie je možné z hľadiska zachovania práv obvineného hodnotiť len niektoré parciálne, jednotlivo extrahované úkony, resp. postupy a na základe nich konštatovať zásadné porušenie jeho obhajobných práv. Najvyšší súd však z obsahu rozsudku okresného súdu, ako ani rozsudku krajského súdu nezistil žiadne skutočnosti svedčiacie o tom, že by v priebehu konania na súdoch nižšieho stupňa došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu ani iné nerešpektovanie práv obvineného. Naopak, jeho právo na obhajobu bolo v priebehu trestného konania v plnom rozsahu zachované, pričom obvinený mal možnosť zúčastňovať sa hlavných pojednávaní a uplatňovať svoje práva, či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu, pričom toto svoje právo v priebehu konania aj aktívne využíval.

Najvyšší súd môže konštatovať, že nedošlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného zásadným spôsobom a teda že neexistuje skutočnosť, ktorá sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Napokon vo vzťahu k argumentácii obvineného o neprimeranosti trestu, subsumovanú pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, treba vo všeobecnej rovine pripomenúť, že v jeho rámci nemožno namietat neprimeranosť uloženého trestu, ale výlučne iba to, že trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a písm. h) Trestného poriadku je pritom taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa iba k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení

kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu a stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia zverejnené v Zbierke pod č. 58/2007-I a 5/2011).

Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že za pokračovací zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. f) Trestného zákona zákon trest odňatia slobody ustanovuje zákon trest odňatia slobody na tri roky až desať rokov. V posudzovanej veci, pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody, ide o taký druh trestu, ktorého uloženie zákon za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, pripúšťa a rovnako tak výmera tohto trestu je v rámci zákonnej trestnej sadzby. Krajský súd vykonal na základe odvolacích námietok o neprimeranosti trestu prieskum uloženého trestu obvinenému z hľadiska jeho zákonnosti a primeranosti, a zistil, že okresný súd správne aplikoval ustanovenie hmotného práva rozhodujúce v okolnostiach prípadu pre uloženie trestu; z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že tento si zadovážil dostatočný skutkový podklad k rozhodnutiu o druhu a výmere trestu, ktorý obvinenému v konečnom dôsledku uložil. Je teda zrejmé, že krajským súdom uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky je uložený v zákonom stanovenej trestnej sadzbe (nad jej dolnou hranicou, pozn.), primeraný spáchanému trestnému činu a nezakladá dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený namietal, že bol odsúdený za skutky, ktoré nenapĺňovali, resp. v ktorých absentujú všetky podstatné znaky skutkovej podstaty predmetného trestného činu, či už v základnej a kvalifikovanej skutkovej podstate, teda bol právoplatne odsúdený za konanie, za ktoré podľa neho nie je možné vyvodit' trestnú zodpovednosť. Rovnako podľa obvineného z formulácie skutkovej vety ani jedného napadnutého rozsudku nijako nevyplyva, že by spáchanie tohto činu bolo z jeho hľadiska subjektívne ovplyvnené súvislosťou s chorobou poškodeného.

Pokiaľ ide o uvedený dovolací dôvod najvyšší súd najprv vo všeobecnosti uvádza, že predmetný dovolací dôvod je upravený alternatívne - buď je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo vychádza z nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. V oboch prípadoch však platí existencia právnej chyby, nie skutkovej. V dôsledku toho dovolací súd pri uplatnení tohto dôvodu nemôže skúmať a spochybňovať skutkové zistenia, nakoľko ťažisko dokazovania v trestnom konaní je totiž pred prvostupňovým súdom a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, prípadne korigovať len odvolací súd. Pri posudzovaní opodstatnenosti tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd hodnotí skutkový stav len z hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008). Prostredníctvom tohto dôvodu nemožno nahrádzať iné mimoriadne opravné prostriedky (obnovu konania a zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní), ktoré slúžia na nápravu nedostatkov v skutkových zisteniach.

Povedané inými slovami predmetný dovolací dôvod dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, tzn. nie je prípustné právne účinne namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu. Ďalej predpokladá výlučne chyby právne, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejší alebo miernejší trestný čin, alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin pre existenciu niektorej Trestným zákonom predpokladanej okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť páchat'ľa alebo protiprávnosť činu. Spomenutý dovolací dôvod je okrem toho daný aj nesprávnou aplikáciou iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorá nemusí bezprostredne súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale sa môže dotýkať, napr. rozhodovania o treste, či ochrannom opatrení (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2014-II). Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktoré sa už netýka právnej kvalifikácie,

ale posúdenia inej okolnosti, sa pod tým rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolnosti vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona) alebo trestu súhrnného (§ 42 Trestného zákona) a pod. Posúdenie, či je potrebné použiť ustanovenie o okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu, je priamou otázkou právnej kvalifikácie skutku (trestnosti dotknutého činu).

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo môže spočívať v kvalifikácii zisteného skutku ako iného trestného činu, než ako zodpovedá správne použitiu zákona, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdeným skutkom dopustil. Právnym posúdením skutku sa rozumie jeho hmotnoprávne posúdenie. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok ustálený v napadnutom rozhodnutí súdu v pôvodnom konaní bol subsumovaný (podriadený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Východiskom pre zistenie tohto dovolacieho dôvodu je opis skutku, ako bol ustálený v príslušnom výroku, t. j. v tzv. skutkovej vete napadnutého rozhodnutia vo veci (primerane uznesenie najvyššieho súdu z 10. februára 2010, sp. zn. 3 Tdo 39/2009). Predmetom tohto dovolacieho dôvodu tak (ako už bolo vyššie uvedené) môže byť len nesprávne právne posúdenie v skutkovej vete rozhodnutia ustáleného skutku, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť (pozri tiež stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 3/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že ako dovolací súd nemôže na podklade dovolania podaného obvineným posudzovať a prípadne inak hodnotiť dôkazy oproti súdom nižších stupňov. Takýto postup má doslova zakázaný - § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku. Znenie skutkovej vety v rozsudku súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu však v tejto veci nezodpovedá znakom skutkovej podstaty pokračovacieho zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona s použitím § 139 ods. 1 písm. f) Trestného zákona a § 127 ods. 6 Trestného zákona.

V právnej kvalifikácii podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona najvyšší súd nezistil pochybenie. Na druhej strane však právna kvalifikácia podľa § 221 ods. 3 písm. d) Trestného zákona sa odvíja od skutočnosti, že čin bol spáchaný na chránenej osobe. Podľa § 139 ods. 1 písm. f) Trestného zákona chránenou osobou sa rozumie osoba chorá, ktorou je podľa § 127 ods. 6 Trestného zákona osoba, ktorá v čase činu trpí fyzickou chorobou alebo duševnou chorobou, aj keď prechodnou, bez ohľadu na to, či je dočasne práceneschopná, ako aj osoba so zmenenou pracovnou schopnosťou, invalidná osoba alebo osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, pričom intenzita takej choroby alebo postihnutia zodpovedá ťažkej ujme na zdraví.

Podľa § 139 ods. 2 Trestného zákona ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe (R 117/2014) zavinenie vo vzťahu k okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby a podmienky použitia kvalifikačného pojmu chránená osoba (chorá osoba), je ďalšou osobitnou podmienkou okrem použitia ustanovenia § 18 Trestného zákona, aby bol naplnený kvalifikačný pojem chránenej osoby. Spočíva v súvislosti spáchania trestného činu s vekom chránenej osoby. Táto súvislosť musí byť daná nielen objektívne, ale z hľadiska páchatel'a aj subjektívne. Vyžaduje sa, aby páchatel' vedel, že poškodený je chorou osobou a aby túto okolnosť subjektívne spájal s menším odporom alebo slabšou odvetou poškodeného, umocnením účinku trestného činu voči poškodenému, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá, alebo podporuje rozhodnutie páchatel'a spáchať trestný čin. Uvedené musí byť vykonaným dokazovaním nepochybne preukázané a ustálené v skutkových záveroch, t. j. v samotnom skutku odsudzujúceho rozsudku. Samotné odôvodnenie rozhodnutia, akokoľvek podrobné a presvedčivé, však nepostačuje. V prejednávanej veci najvyšší súd nenašiel v skutkovej vete rozsudku také skutkové okolnosti, ktoré by zodpovedali právnej kvalifikácii ustálenej prvostupňovým a

odvolacím súdom.

Daný skutok preto zodpovedá „len“ pôvodnej kvalifikácii z obžaloby, teda podľa § 221 ods. 1 Trestného zákona. Tu sa žiada zdôrazniť, že vo vzťahu k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu podvodu z judikatúry vyplýva, že skutočnosť, že obvinený nevráti vypožičanú čiastku peňazí v termíne, ktorý sľúbil, nie je sama o sebe dostatočným dôvodom pre zistenie, že pri pôžičke uviedol veriteľa do omylu. Rovnako, k naplneniu subjektívnej stránky podvodu spáchaného vylákaním pôžičiek sa vyžaduje, aby bolo preukázané, že páchatel už v dobe pôžičky konal v úmysle peniaze nevrátiť, lebo vedel, že peniaze nebude môcť v zmluvnej dobe vrátiť a že uvádza veriteľa do omylu, aby sa na jeho škodu obohatil. Pri posudzovaní takéhoto podvodu je potrebné po subjektívnej stránke zisťovať, čo uvádzal páchatel veriteľovi pri uzatváraní pôžičky, koľko pôžičiek v rozhodnej dobe uzatvoril, ako stanovil lehoty pre splatnosť dlhov, v akej finančnej situácii bol v rozhodnej dobe, či mal reálnu možnosť v dojednanej dobe splatnosti dlh zaplatiť, či prejavil úsilie dlh uhradiť, ako reagoval na upomienky veriteľov po splatnosti dlhov atď. V neposlednom rade, skutočnosť, že páchatel nevrátil zapožičané peňažné čiastky v zmluvnej lehote, ale neskôr, sama osebe neodôvodňuje záver, že obvinený sa obohatil ku škode cudzieho majetku tým, že veriteľa uviedol do omylu a naplnil tým znaky trestného činu podvodu. K naplneniu znakov skutkovej podstaty uvedeného trestného činu sa po subjektívnej stránke vyžaduje, aby páchatel už v dobe pôžičky konal v úmysle vypožičané peniaze vôbec nevrátiť alebo nevrátiť ich v zmluvnej lehote, poprípade konal s vedomím, že peniaze nebude môcť v zmluvnej lehote vrátiť a že tým uvádza iného do omylu.

Z dokazovania v danej veci je ale zrejmé, že obvinený si požičal od poškodeného finančnú hotovosť pod zámienkou, že tieto potrebuje z dôvodu vážnej choroby a liečby jeho partnerky, čím uviedol poškodeného do omylu, pretože peniaze minul pre osobné účely. Z dokazovania však vyplynulo, že peniaze si od poškodeného požičiaval preto, že ho poznal, jeho motívom nebol fakt, že poškodený mal byť chorý, čo mu malo uľahčiť získanie pôžičky. V konečnom dôsledku, zo skutkovej vety nevyplýva, ako okolnosť, že poškodený mal byť chorý ovplyvnila konanie obvineného, ako mu to uľahčilo spáchať trestný čin, alebo samotné rozhodnutie, tento spáchať.

Poškodený bol v čase poskytnutia peňazí ťažko zdravotne postihnutou osobou, užívajúcou imunosupresíva, chemoterapiu v tabletkách. Poškodený obvinenému pri kamarátskom rozhovore opísal svoj zdravotný stav a následne aj pri fyzickom odovzdaní peňazí obvinenému prízvukoval, aby mu peniaze vrátil, keďže ich bude vzhľadom na svoj zdravotný stav potrebovať. Obvinený, ako vyplýva z ich emailovej komunikácie, teda mal vedomosť o zdravotnom stave poškodeného vyžadujúcim si onkologickú liečbu v čase poskytnutia peňazí. Z dokazovania nevyplývalo, že úmysel obvineného požičať si peniaze bol týmto ovplyvnený. Najvyšší súd uzatvára, že nepostačuje vedomosť o nepriaznivom stave poškodeného, ale je potrebné, aby tento nepriaznivý stav bol motívom, že obvinený sa dopustil trestnej činnosti práve proti poškodenému.

Dovolací súd preto napadnuté uznesenie odvolacieho (krajského) zrušil a prikázal odvolaciemu súdu, aby v potrebnom rozsahu vec znova prerokoval a rozhodol, a to spôsobom konkrétne vymedzeným vo výrokovej časti tohto rozsudku.

V nadväznosti na uvedené dovolací súd v súlade s ustanovením § 380 ods. 2 Trestného poriadku skúmal, či sú dané dôvody väzby obvineného, ktorý sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a pri posudzovaní dôvodnosti väzby obvineného po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý aktuálne vykonáva na podklade zrušovaného rozhodnutia, zohľadnil dovolací súd fakt, že obvinený v danej veci nebol predtým vo väzbe. Súčasne zohľadnil aj už vykonanú časť trestu, ako aj trest, ktorý mu v ďalšom priebehu „obnoveného“ trestného stíhania hrozí a dospel k záveru, že nie sú dané dôvody väzby obvineného, preto tohto zo zrušeného trestu odňatia slobody prepustil.

Rozsudok prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.